

КОНЦЕПЦІЯ СУЩЕСТВЕННОСТИ В УЧЕТЕ И ОТЧЕТНОСТИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ОТЕЧЕСТВЕННАЯ ПРАКТИКА

Інтеграція України в систему світової економіки, а також процеси глобалізації викликають необхідність в продовженні реформування учета і фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Важливішою концепцією, визначаючою підхід до учета і складання фінансових звітів, є концепція суттєвості, визначаюча необхідність представлення і розкриття інформації в фінансових звітах у всіх суттєвих аспектах. Концептуальні основи МСФО визначають суттєвість (англ. – Materiality), напряму зв'язуючи дану характеристику з прийняттям економічних рішень користувачами [1].

Світовий досвід застосування концепції суттєвості, виражений в Міжнародних стандартах фінансової звітності, визначає три її найважливіших аспекти:

- поширення вимог МСФО до суттєвих статей і операцій (обернений ефект – можливість непристосування вимог МСФО до несуттєвих статей і операцій);
- агрегування, тобто необхідність приведення в фінансовій звітності кожної суттєвої статті окремо і можливість об'єднання несуттєвих статей зі статтями, подібними за характером або функціями;
- необхідність розкриття інформації в Приміченнях до фінансової звітності про суттєві факти і події, які відбулися в звітному періоді і після дати балансу, які мають значуще вплив на фінансовий стан і репутацію суб'єкта (в тому числі, але не виключно – установлені факти порушення законів, судові тяжби, стан екологічних систем суб'єкта господарювання і інші аспекти господарської діяльності).

Вказані аспекти концепції суттєвості визначають основне призначення фінансової звітності, як єдиного джерела інформації про стан суб'єкта господарювання, призначеного для прийняття рішень її користувачами.

Дослідження національної практики застосування концепції суттєвості в системі підготовки фінансової звітності представляють собою картину «недореструктуризації».

При переходе от старой (советской) системы бухгалтерского учета к современной, концепция существенности не полностью была учтена. Доказательством этого служит единственный документ в отечественной системе регулирования процесса подготовки финансовой отчетности – рекомендации по применению существенности в бухгалтерском учете, приведенные в письме Министерства финансов Украины от 29.07.2003 г. № 04230-04108 (далее – Методические рекомендации МФУ) [2].

Согласно рекомендации этого письма, признаками существенности учетной информации являются ее количественные и качественные характеристики, важные для пользователей такой информации. Субъектами определения существенности учетной информации являются органы, уполномоченные регулировать вопросы учета, финансовой отчетности, а также собственник или уполномоченный орган (должностное лицо), осуществляющее руководство предприятием в соответствии с законодательством и учредительными документами.

Объектами применения существенности является деятельность предприятия в целом, отдельные хозяйственные операции и объекты учета, статьи финансовой отчетности.

Далее, рекомендации МФУ указывают на то, что применение существенности для приведения статей в финансовой отчетности осуществляется, если формы финансовой отчетности не установлены стандартами учета или иными нормативно-правовыми актами. Поскольку все формы финансовой отчетности в Украине установлены действующими стандартами учета, следовательно концепция существенности при составлении финансовой отчетности отечественных субъектов хозяйствования не может быть применена.

Таким образом, Министерство финансов Украины, как орган, регулирующий порядок ведения учета и составления финансовой отчетности в Украине, устанавливает ограничение при применении концепции существенности. По мнению МФУ в учете и отчетности отражают каждую хозяйственную операцию (не зависимо от соотношения «затраты-выгоды»). При этом установленные формы финансовой отчетности, зачастую, не выполняют свою информационную роль за счет большого количества информации, не имеющей влияния на решения пользователей (не являющейся существенной).

Участники проекта Международной федерации бухгалтеров (МФБ) «Система цепочки подготовки финансовых отчетов» [3], выразили общее мнение о необходимости сосредоточения внимания на существенной информации в финансовой отчетности, при этом допустили возможность исключения из нее информации, не играющей особой роли в принятии управленческих решений.

Таким образом, при реформировании отечественной системы подготовки финансовой отчетности необходимо использовать мировой опыт применения концепции существенности во всех ее аспектах.

Литература:

1. Международные стандарты финансовой отчетности// Электронный ресурс, сайт Министерства финансов Украины www.minfin.gov.ua
2. Методические рекомендации по применению существенности в бухгалтерском учете, письмо Министерство финансов Украины от 29.07.2003 г. № 04230-04108// Электронный ресурс, сайт Министерства финансов Украины www.minfin.gov.ua
3. Financial Reporting Supply Chain// Project of IFAC/ Электронный ресурс, сайт МФБ www.ifac.org

Ольга Лебедева

*Південний філіал Національного університету біоресурсів і природокористування України «Кримський агротехнологічний університет»
м. Сімферополь, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МОЛОКОПРОДУКЦІЇ

Конкуренція в молочнопродуктовому підкомплексі відбувається одночасно у трьох напрямках: між господарствами з різними формами власності і організації виробництва; між молоковиробниками за найбільш вигідні організаційно-виробничі та економічні умови діяльності і фінансові результати; на основі конкурентоспроможності молокопродукції за ринки збуту і їх сегменти.

Конкуренція між господарствами з різними формами власності проявляється незначним чином, оскільки конкурентоспроможність підприємств молочнопродуктового підкомплексу визначається швидше ефективністю організації виробництва, інвестиційним забезпеченням, впровадженням інновацій, ніж формою власності.

Значний вплив на формування конкуренції в молочнопродуктовому підкомплексі справляють взаємовідносини між сільськогосподарськими товаровиробниками і підприємствами переробної промисловості. Конкуренція між ними проявляється насамперед у формуванні ціни на молоко, коли виробники здають за низькими цінами, які диктує переробник, що породжує монополізм переробників і не дозволяє аграрним товаровиробникам покривати затрати на виробництво продукції.